

Pravidla kuželkářského sportu

Část první Všeobecná ustanovení

Čl. 1

Pojem pravidel

- (1) Pravidla kuželkářského sportu jsou souhrn ustanovení, jimiž Česká kuželkářská asociace (dále jen „ČKA“) řídí sportovní činnost v kuželkářském sportu na území České republiky.
- (2) Veškeré mistrovské soutěže (dále jen „soutěže“) kuželkářského sportu pořádané v ČR se mohou konat výhradně podle těchto pravidel.
- (3) Pravidla jsou závazná pro všechny členy ČKA.
- (4) Změny a doplňky pravidel provádí Výkonný výbor ČKA (dále jen „VV ČKA“). Kuželkářské oddíly, okresní a krajské svazy mohou předkládat připomínky k pravidlům Výkonnému výboru ČKA.
- (5) Výklad pravidel provádí VV ČKA. Jeho stanovisko je konečné a závazné.
- (6) VV ČKA vydává i další interní předpisy, jako např. soutěžní řád, řád rozhodčích, technické předpisy, které jsou doplňkem těchto pravidel, a jsou závazné pro všechny členy ČKA v rozsahu v nich stanoveném.
- (7) V kuželkářském sportu mají muži i ženy stejná práva. Z důvodu zjednodušení se pro označení hráče užívá mužský rod.

Čl. 2

Kalendářní rok a soutěžní ročník

- (1) Kalendářní rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince.
- (2) Soutěžní ročník začíná 1. července a končí 30. června následujícího kalendářního roku. Soutěžní ročník se dělí na podzimní část (září až prosinec) a jarní část (leden až červen). Podzimní končí 31. prosince a jarní začíná 1. ledna následujícího kalendářního roku.

Čl. 3

Vypisovatel soutěže, pořadatel soutěže, řídicí orgán soutěže, mateřský oddíl

- (1) Vypisovatelem soutěže je orgán ČKA, který je oprávněn schvalovat druhy soutěží ve smyslu příslušných ustanovení Statutu ČKA.
- (2) Pořadatelem soutěže je zpravidla kuželkářský oddíl (družstvo) pověřený k této činnosti vypisovatelem soutěže. Jejich vzájemný vztah je upraven rozpisem soutěže, případně smluvně.
- (3) Soutěže, jejichž vypisovatelem je VV ČKA, řídí Sportovně technická komise ČKA (dále jen „STK ČKA“). VV ČKA může pověřit řízením soutěže i jiný orgán ČKA.
- (4) Ostatní soutěže, jejichž vypisovatelem není VV ČKA, řídí příslušná sportovně technická komise ustavená vypisovatelem soutěže, případně osoba pověřená vypisovatelem soutěže.
- (5) Mateřský oddíl je oddíl, za který je hráč registrován v ČKBF.

Čl. 4

Soutěže

- (1) V kuželkářském sportu se v ČR vypisují zejména soutěže pro jednotlivce, dvojice, tandemy a družstva.

- (2) Stupněm jednorázové soutěže se rozumí:
- mistrovství ČR;
 - mistrovství kraje;
 - mistrovství okresu;
 - mistrovství oddílu.
- (3) Stupněm dlouhodobé soutěže se rozumí:
- kuželkářská liga dle třídy soutěže;
 - divize;
 - krajský přebor dle třídy soutěže;
 - meziokresní a okresní přebor.

Čl. 5 Tituly a ceny

- (1) V soutěžích se udělují tituly:
- mistr kuželkářského oddílu;
 - mistr okresu;
 - mistr kraje;
 - mistr České republiky.
- (2) Vypisovatel soutěže může za umístění předat diplomy a medaile. Způsob udělování cen se uvede v rozpisu soutěže.
- (3) Při několikerém udělení titulu a medaile (při shodném umístění) se neudělí za následující umístění medaile.

Čl. 6 Rozpis soutěže

- (1) Rozpis soutěže schvaluje vypisovatel soutěže.
- (2) Řídící orgán soutěže vydá nejpozději 30 dnů před zahájením soutěže rozpis soutěže. Rozpis má platnost jen pro soutěž, pro kterou byl vydán.
- (3) Rozpis soutěže obsahuje zpravidla:
- pro jakou soutěž byl rozpis vydán;
 - kdo je vypisovatelem soutěže;
 - kdo je řídicí orgán soutěže;
 - kdo je pořadatelem soutěže;
 - datum a místo konání soutěže;
 - hodina začátku soutěže;
 - kdo je oprávněn v soutěži startovat (věková kategorie);
 - počty postupujících i sestupujících;
 - počty postupujících z nižších navazujících soutěží;
 - soutěžní disciplínu, čas pro rozcvičení, způsob střídání drah;
 - způsob hodnocení soutěže;
 - termín a způsob podání přihlášek;
 - výši startovného;
 - udělené tituly, resp. ceny, za umístění, ...

Čl. 7 Právo účasti v soutěži

- (1) Obecně platí, že právo účasti v soutěži mají všichni, kteří splňují podmínky stanovené rozpisem soutěže.
- (2) Hráč musí při všech soutěžích prokázat svoje právo k účasti v soutěži.

- (3) Soutěží vypsaných pro věkovou kategorii mužů či žen se mohou bez omezení zúčastnit i hráči věkové kategorie senioři či seniorky, pokud rozpis soutěže nestanoví jinak.
- (4) Hráč, který má uzavřenu smlouvu o startu v zahraničí a má splněny podmínky stanovené touto smlouvou vůči ČKA, se může účastnit mistrovských soutěží dvojic, tandemů a jednotlivců za oddíl, za který je v ČR registrován.
- (5) Hráč, který se účastní soutěží družstev v zahraničí, nesmí startovat v mistrovských soutěžích družstev v rámci ČKA. Porušení tohoto ustanovení se považuje za neoprávněný start a příslušný řídicí orgán soutěže vyhlásí kontumační výsledek v neprospěch družstva, za které takový hráč startoval.

Čl. 8 Lékařská prohlídka

- (1) Každý hráč je povinen si zabezpečit ve svém zájmu a na své náklady informaci o své zdravotní způsobilosti ke hraní kuželek, zejména lékařskou prohlídkou. Hráč proto musí vlastnoručně podepsat prohlášení následujícího znění:
„Prohlašuji na základě lékařského posouzení svého zdravotního stavu, že jsem způsobilý absolvovat zátěž kuželkářských tréninků a utkání bez nebezpečí poškození svého zdraví.“
Za nezletilé hráče podepisuje prohlášení jejich zákonný zástupce.
- (2) Prohlášení musí být opatřeno datem a nesmí být starší než dva roky. U hráčů žákovské a dorostenecké kategorie nesmí být starší než jeden rok.
- (3) Za evidenci prohlášení o zdravotním stavu hráčů je odpovědný mateřský oddíl; v případě hostování hráče, oddíl, za který má hráč hostování povoleno. Oddíl je povinen na vyžádání řídicího orgánu soutěže předložit neprodleně prohlášení o zdravotním stavu hráčů.
- (4) Kontrolu existence platných prohlášení provádějí řídicí orgány soutěží, které v případě nedostatků na straně oddílů (prohlášení s prošlou lhůtou, chybějící prohlášení hráčů) jsou oprávněny postihnout oddíl disciplinárně.
- (5) Pro prohlášení či lékařskou prohlídku lze použít doporučený tiskopis ¹.
- (6) V případě potřeby se pro prokázání lékařské prohlídky použije jako příloha k registračnímu průkazu tiskopis „Zdravotní průkaz“ ².

Čl. 9 Věkové skupiny (kategorie)

- (1) Určujícím měřítkem pro zařazení hráče do příslušné věkové skupiny (viz tabulka) je věk, kterého dosáhne v příslušném soutěžním ročníku.

věková skupina		Stáří
Mužská	ženská	
žáci ml.	žákyně ml.	10 až 12 roků
žáci st.	žákyně st.	13 až 14 roků
dorostenci	dorostenky	15 až 18 roků
junioři	juniorky	19 až 23 roků
muži	ženy	24 až 49 roků
senioři	seniorky	50 a více roků

- (2) Rozpis soutěže stanoví, které věkové kategorie hráčů se mohou soutěže účastnit.
- (3) Mladší žáci hrají své soutěže koulí o průměru 15 cm (dále jen „žákovská koule“). Výjimku představuje start hráče v kvalifikaci o účast v nejvyšší dorostenecké soutěži družstev pro následující soutěžní ročník, pokud jeho start rozpis příslušné kvalifikace umožňuje. Hráči ostatních věkových skupin hrají své soutěže koulí o průměru 16 cm.

¹ Vzor tiskopisu pro lékařské prohlídky hráčů je uveden v příloze č. 12 těchto STP.

² Vzor tiskopisu „Zdravotní průkaz“ je uveden v příloze č. 13 těchto STP.

Čl. 10 Kuželna

- (1) Hrací nářadí, materiál, ostatní vybavení kuželny a podmínky pro pořádání soutěže na kuželně stanoví Technické předpisy kuželkářského sportu.
- (2) Kuželna musí být připravena pro utkání nejpozději 30 minut před stanoveným začátkem utkání či soutěže.

Čl. 11 Náležitosti hráčů, vedoucích družstev a trenérů

- (1) Hráč se musí prokázat předložením platného registračního průkazu.
- (2) Ke všem soutěžím nastupují hráči ve sportovní obuvi.
- (3) Oblečení hráčů tvoří dres, trenýrky či teplákové kalhoty. U hráček je povolena krátká sukně. Na úboru hráče je povoleno označení jeho oddílu či jiné organizace, za kterou startuje, a identifikace hráče. Na dresu může být uvedeno označení (logo) sponzora s výjimkou výrobců alkoholu (mimo piva) a tabákových výrobků. Při startu v mezinárodních soutěžích podléhá označení sponzora mezinárodním předpisům.
- (4) V soutěžích družstev nastupují hráči družstva jednotně oblečení.
- (5) Vedoucí družstva musí mít platný registrační průkaz a před zahájením příslušného soutěžního ročníku musí dovršit 18 let věku.
- (6) Trenér musí mít platný registrační a trenérský průkaz. Zástupce trenéra musí mít platný registrační průkaz.
- (7) V případě soutěží řízených STK ČKA musí mít trenér nebo jeho zástupce teplákovou soupravu nebo úbor totožný s úborem hráčů a sportovní obuv.

Čl. 12 Náležitosti družstev – soupisky

- (1) Družstva zařazená do mistrovských soutěží startují na soupisku. Nejsou však povinna předkládat soupisku ke kontrole delegovanému rozhodčímu.
- (2) Soupisku družstva vyplní oddíl a uvede na ní:
 - a) úplný název družstva;
 - b) pro kterou soutěž a kterou část soutěžního ročníku soupiska platí;
 - c) jméno a příjmení vedoucího družstva a číslo jeho registračního průkazu;
 - d) jméno a příjmení trenéra družstva a číslo jeho registračního průkazu (uvádí se pouze v případě, když družstvo má svého trenéra);
 - e) nejméně tolik hráčů, splňujících sportovně technické předpisy dané soutěže, kolik jich tvoří úplné družstvo, jejich jména, příjmení, čísla registračních průkazů, datum narození a datum platnosti registračního průkazu.
- (3) Vyplněnou soupisku zašle oddíl řídicímu orgánu soutěže dle pokynů v rozpisu soutěže.
- (4) Platnost soupisky trvá ode dne jejího potvrzení až do skončení příslušné části soutěže.
- (5) Hráč může být uveden jen na jedné soupisce družstva, pokud se nejedná o střídavý start dorostence dle čl. 13.
- (6) Řídící orgán soutěže potvrzuje soupisku samostatně pro podzimní a jarní část soutěže. Pokud oddíl nezašle pro jarní část novou soupisku družstva, má se za to, že soupiska pro jarní část je shodná se soupiskou, kterou oddíl zaslal pro podzimní část.
- (7) Změny na soupiskách smějí provádět pouze řídicí orgány, které je potvrzovaly.
- (8) Hráč, který není uveden na žádné soupisce družstva v dané věkové kategorii a uskuteční v příslušné části soutěžního ročníku svůj první start za nějaké družstvo v rámci oddílu, je automaticky dopsán na soupisku tohoto družstva. Tento start se nepovažuje za start náhradníka a hráč může startovat jako náhradník za jiné družstvo v souladu s ustanovením čl. 16 Pravidel.

Čl. 13

Střídavý start dorostence v mateřském oddílu

- (1) Dorostenec, resp. dorostenka, může startovat zároveň v kategorii dorostu a v soutěži družstev dospělých za předpokladu dodržení ustanovení o maximálním počtu hodů. Takový hráč může být uveden na jedné soupisce družstva dorostu a jedné soupisce družstva dospělých.
- (2) Střídavý start se dále řídí ustanoveními čl. 16 – Start náhradníka v oddílech.

Čl. 14

Start žáků v soutěži družstev

- (1) Pokud to rozpis příslušné soutěže umožní, může žák, resp. žákyně, startovat v soutěži družstev dorostu od soutěžního ročníku, ve kterém dovrší věku 13 let (kategorie starší žactvo).
- (2) Žák, resp. žákyně nesmí startovat v soutěži družstev dospělých.

Čl. 15

Hostování

- (1) Za hostování se považuje časově omezené povolení hrát v soutěži družstev za jiný než mateřský oddíl. Hráč po dobu hostování nesmí startovat v soutěži družstev za mateřský oddíl.
- (2) Jsou přípustné dvě úrovně hostování:
 - a) pro soutěže družstev ve všech věkových kategoriích;
 - b) pouze pro soutěže družstev v kategorii dorostu.
- (3) Povolení hostování vydá STK ČKA při splnění náležitostí k hostování.
- (4) Na základě dohody mezi oddíly lze hráče s jeho souhlasem uvolnit na hostování v jiném oddílu, a to na dobu, která nesmí být kratší než 2 měsíce.
- (5) Hostování je ukončeno nejpozději vždy k 30. 6. kalendářního roku.
- (6) Hostování je možné se souhlasem mateřského oddílu, oddílu, v němž hráč hostuje, a samotného hráče, prodloužit na základě podání žádosti o prodloužení hostování. Hostování lze ukončit dohodou oddílů a hráče před uplynutím sjednané doby, ne však dříve než za 2 měsíce ode dne vydání rozhodnutí o povolení hostování. Úhrada za předčasně ukončené hostování se stanoví ve výši 500 Kč, kterou hradí navrhovatel ukončení.
- (7) Hráč je oprávněn podat v průběhu soutěžního ročníku nejvýše jednu žádost o povolení hostování.
- (8) Žádost o hostování nemohou v následujícím soutěžním ročníku podat ti hráči, kteří v rámci přestupního termínu přestoupili do jiného oddílu a přinesli s sebou soutěž v souladu s ustanovením čl. 1, odst. 2) Přestupního řádu ČKA.
- (9) Hráč, který žádá o hostování, je povinen řádně vyplnit tiskopis „Žádost o hostování“³ nebo „Žádost o prodloužení hostování“⁴. V kolonce „podpis funkcionáře“ mateřského a nového oddílu se uvedou křestní jména, příjmení a podpisy podpisujících funkcionářů. Hráč vyplněný tiskopis vlastnoručně podepíše s uvedením data podpisu.
- (10) Hráč požádá mateřský oddíl o vyjádření k jeho žádosti, osobně nebo doporučenou poštou.
- (11) Pokud se mateřský oddíl k žádosti nevyjádří ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení žádosti (nepředá ji zpět hráči), má se za to, že s žádostí vyjádřil svůj bezpodmínečný souhlas.
- (12) Pokud hráč žádost od mateřského oddílu neobdrží ve stanovené lhůtě, vyplní novou a zašle ji doporučeně s potřebnými doklady řídicímu orgánu soutěže spolu s dokladem prokazujícím, že předchozí žádost byla mateřskému oddílu předána či zaslána a ten na ni nereagoval.

³ Vzor tiskopisu „Žádost o hostování“ je v příloze č. 2 těchto STP.

⁴ Vzor tiskopisu „Žádost o prodloužení hostování“ je v příloze č. 3 těchto STP.

- (13) K vyplněnému tiskopisu přiloží hráč následující doklady:
- a) doklad o zaplacení poplatku ve výši:
 - hráč do 18 let věku 100 Kč;
 - hráč od 18 let věku 200 Kč;
 - b) hráč mladší 15 let souhlasné stanovisko svého zákonného zástupce, resp. zákonných zástupců.
- (14) Vyplněný tiskopis včetně dalších náležitostí zašle hráč předsedovi STK ČKA.
- (15) Podanou žádost o hostování nemůže hráč vzít zpět.

Čl. 16

Start náhradníka v oddílu

- (1) Náhradník je hráč, který není uveden na soupisce družstva a v utkání provede alespoň jeden hod po zahájení startu v příslušné soutěži.
- (2) Hráč, zapsaný na soupisce družstva zařazeného v některé třídě soutěže, nemůže startovat jako náhradník za družstvo téhož oddílu zařazené v nižší nebo stejné třídě soutěže.
- (3) Hráč může v průběhu jednoho utkání nastoupit jako náhradník jen za jedno ze zúčastněných družstev.
- (4) Hráč může absolvovat v každé části soutěžního ročníku tři starty jako náhradník. Po absolvování třetího startu v podzimní nebo jarní části soutěžního ročníku již může startovat pouze za družstvo, na jehož soupisce je uveden.
- (5) U dorostence, využívajícího možnost střídavého startu za mateřský oddíl, se jeho starty náhradníka za družstva dospělých a družstva dorostu posuzují odděleně.

Čl. 17

Maximální počet hodů

- (1) Senioři, muži a junioři mohou v jednom dnu absolvovat maximálně 400 hodů, odehraných minimálně ve dvou startech.
- (2) Seniorky, ženy, juniorky, dorostenci a dorostenky mohou v jednom dnu absolvovat maximálně 240 hodů, odehraných minimálně ve dvou startech.
- (3) Starší žáci a žákyně mohou v jednom dnu absolvovat maximálně 120 hodů.
- (4) Mladší žáci a žákyně mohou v jednom dnu absolvovat maximálně 100 hodů.
- (5) Hody v rámci rozcvičení se nezapočítávají do maximálního počtu hodů.

Čl. 18

Koule s pasem

- (1) Hráč je oprávněn používat ke hře koule, které mají vystavený pas na jeho jméno.
- (2) Každá koule s pasem je označena jedinečným identifikačním číslem. Toto číslo je uvedeno v pasu, který se k dané kouli vztahuje. Vydavatel pasu garantuje, že koule, ke které vydává pas, odpovídají technickým požadavkům na kvalitu koule.
- (3) Pas k hracím koulím je možné vystavit pouze na jejich majitele – na jednoho konkrétního hráče. Hráč může vlastnit libovolný počet koulí s pasem.
- (4) S koulí s pasem může hrát pouze jejich majitel, na jehož jméno je pas vystaven. Kouli s pasem nesmí použít ani spoluhráč ani protihráč.
- (5) Maximální počet při hře použitých vlastních koulí s pasem je stanoven na čtyři kusy. V případě nedostatku místa v zásobníku koulí může rozhodčí rozhodnout, že se pro všechny hráče počet použitých koulí s pasem sníží.
- (6) Majitel koulí s pasem používá tyto koule ke hře s vědomím rizika jejich poškození. Majitel koulí s pasem není oprávněn požadovat jakékoli kompenzace za jejich případné poškození.

- (7) Koule s pasem musí být doplněny koulemi zajištěnými pořadatelem tak, aby celkový počet koulí k dispozici byl minimálně tři koule na dráhu. V případě nedostatku místa v zásobníku koulí se přebytečné koule odstraní a uloží na bezpečném místě mimo hrací prostor.
- (8) Pasy ke koulím vydává správce pasů na základě licence udělené VV ČKA. Celkovou evidenci provádí technická komise ČKA.

Část druhá

Základní pravidla hry

Čl. 19 **Disciplíny**

- (1) V kuželkářském sportu se používají tyto disciplíny:
 - a) plné – hráč hází každým hodem do plného stavu devíti kuželek;
 - b) dorážková – hráč po prvním hodu do plných doráží dalšími hody kuželky, které zůstaly stát; po jejich doražení se celý způsob opakuje;
 - c) sdružená – hráč hází polovinu hodů do plných a polovinu v dorážkové (dále jen „hs“).
- (2) Ve všech disciplínách představuje každá regulérně poražená kuželka jeden bod. Výkon hráče je dán součtem všech dosažených bodů.
- (3) Dílčí disciplínou se rozumí disciplína hraná na jedné dráze v případě, že celá disciplína se hraje alespoň přes dvě dráhy.

Čl. 20 **Sdružené disciplíny**

- (1) Sdružená disciplína 200 hs se hraje přes čtyři dráhy. Hráč nejprve hází 25 hodů do plných a pak 25 hodů dorážkové na každé dráze. Sdruženou disciplínu 200 hs je možné hrát na šestidráhové kuželně na všech šesti drahách nebo pouze na čtyřech drahách, zpravidla na drahách č. 1–4 nebo č. 3–6.
Střídání drah na čtyřdráze: 1–2–4–3, 2–1–3–4, 3–4–2–1, 4–3–1–2.
Střídání drah na šestidráze: 1–2–4–3, 2–1–3–4, 3–4–6–5, 4–3–5–6, 5–6–2–1, 6–5–1–2.
- (2) Sdružená disciplína 120 hs se hraje přes čtyři dráhy. Hráč nejprve hází 15 hodů do plných a pak 15 hodů dorážkové na každé dráze. Sdruženou disciplínu 120 hs je možné hrát na šestidráhové kuželně na všech šesti drahách nebo pouze na čtyřech drahách, zpravidla na drahách č. 1–4 nebo č. 3–6.
Střídání drah se řídí ustanovením odst. 1.
- (3) Sdružená disciplína 100 hs se hraje přes dvě dráhy. Hráč nejprve hází 25 hodů do plných a pak 25 hodů dorážkové na každé dráze. V případě použití vícedráhové kuželny se pro tuto sdruženou disciplínu používají zpravidla dráhy č. 1–2, 3–4, 5–6 atd.
Střídání drah se provádí takto: 1–2, 2–1.
- (4) Sdružená disciplína 60 hs se hraje přes dvě dráhy. Hráč nejprve hází 15 hodů do plných a pak 15 hodů dorážkové na každé dráze. V případě použití vícedráhové kuželny se pro tuto sdruženou disciplínu používají zpravidla dráhy č. 1–2, 3–4, 5–6 atd.
Střídání drah se provádí takto: 1–2, 2–1.
- (5) Sdružená disciplína 40 hs se hraje se na jedné dráze. Hráč nejprve hází 20 hodů do plných a pak 20 hodů dorážkové.
- (6) Sdružená disciplína 30 hs se hraje na jedné dráze. Hráč nejprve hází 15 hodů do plných a pak 15 hodů dorážkové.
- (7) Sdružená disciplína 20 hs se hraje na jedné dráze. Hráč nejprve hází 10 hodů do plných a pak 10 hodů dorážkové.
- (8) Jednotlivé sdružené disciplíny lze vzájemně vhodně kombinovat.

- (9) Sdružené disciplíny hrané přes čtyři dráhy lze odehrát na dvou drahách.
Střídání drah se provádí takto: 1-2-1-2, 2-1-2-1, tedy po každé dílčí disciplíně.
- (10) Je-li pro hodnocení hráče rozhodující celkový výkon v příslušné sdružené disciplíně hrané minimálně přes dvě dráhy, zapíše se hráči před poslední dílčí disciplínou na totalizátor celkový počet poražených kuželek v odehraných hodech. Toto se neuplatní, je-li k dispozici zařízení (totalizátor), znázorňující současně celkový výkon a výkon v dílčí disciplíně, nebo není-li celkový výkon hráče rozhodující pro jeho hodnocení.

Čl. 21 **Blokový a řetězový start**

- (1) Při blokovém startu nastupují hráči ke startu na všech drahách současně.
- (2) Při řetězovém startu nastupuje hráč ke svému startu vždy na první dráhu zleva a přechází na další dráhy směrem doprava.

Čl. 22 **Hrací doba**

- (1) Při všech soutěžích je hrací doba pro daný počet hodů stanovena níže uvedenou tabulkou.

Počet hodů	50	40	30	20
Hrací doba	20 minut	16 minut	12 minut	8 minut

- (2) Časový limit lze uplatnit jen tehdy, je-li k dispozici ovladatelná časomíra a hráč je o čerpání časového limitu přiměřeným způsobem informován.
- (3) Překročil-li hráč vlastní vinou časový limit, počítají se mu jen ty hody, které absolvoval, a ten výkon, kterého dosáhl v časovém limitu.

Čl. 23 **Začátek, konec a přerušení startu**

- (1) Za začátek startu se považuje pokyn rozhodčího k ukončení rozcvičení a k zahájení hry v příslušné disciplíně. Rozhodčí zahájí hru např. slovy: „Zahajte start“.
- (2) Za konec startu se považuje pokyn rozhodčího k odchodu hráčů z hracího prostoru po ukončení celé disciplíny a vyhlášení výsledků.
- (3) Současně s pokynem rozhodčího k zahájení hry před každou dílčí disciplínou se spouští časomíra a začíná časový limit.
- (4) Rozhodčí může během startu hru přerušit (např. za účelem výměny drah). Během přerušení hry se zastavuje časomíra. Pokud rozhodčí hru přeruší, mohou v ní hráči pokračovat teprve na jeho pokyn např. slovy „Pokračujte ve hře“. Současně s pokynem rozhodčího k pokračování ve hře se opět spouští časomíra.

Čl. 24 **Regulérně poražené kuželky**

- (1) Kuželky mohou být řádně poraženy:
- a) přímo koulí;
 - b) nárazem jedné kuželky do druhé;
 - c) závěsnou šňůrou jiné kuželky.
- (2) U ASK je pro regulérně poražené kuželky rozhodující světelný ukazatel poražených kuželek. Zřejmé závady v zařízení ukazatele se musí neprodleně prověřit rozhodčím. V případě zjištění závady jsou za regulérně poražené kuželky považovány jen ty, které jsou skutečně poražené.

Čl. 25

Neregulérně poražené kuželky

Neregulérně poražené kuželky jsou:

- a) kuželky poražené koulí odraženou od bočního mantinelu;
- b) kuželky poražené koulí odraženou od zadní odrazové stěny;
- c) kuželky poražené v době, kdy ASK nebyl připraven ke hře (nebyl připraven registrovat poražené kuželky);
- d) u bezšňůrových ASK kuželky poražené částmi ASK.

Čl. 26

Zapisování poražených kuželek

- (1) Zařízení pro automatické zapisování výsledků musí splňovat požadavky Technických předpisů WNBA.
- (2) Při ručním zapisování poražených kuželek:
 - a) se do zápisu hodů uvede počet regulérně poražených kuželek;
 - b) není-li hodem regulérně poražena žádná kuželka, hod se započítává a do záznamu hodu se zapíše pomlčka „-“.

Čl. 27

Přestupky

- (1) Za přestupek se označí jednání či chování hráče v časovém období od začátku do konce startu, uvedené v odst. 3 tohoto článku.
- (2) Za přestupek v době rozcvičení se považuje jednání či chování hráče uvedené v odst. 3 písm. e), g) a h).
- (3) Za přestupek se považuje.
 - a) Položí-li hráč při provádění hodu kouli mimo náhozovou desku.
 - b) Překročí-li hráč bílou čáru, ohraničující hrací prostor, s výjimkou případu, kdy si hráč bere kouli ze zásobníku.
 - c) Dotkne-li se hráč za účelem usnadnění si provedení hodu rukou či kolenem podlahy, náhozové desky, povrchu dráhy či stěny kuželny. Výjimkou je pád hráče.
 - d) Opře-li se hráč o zásobník koulí či stěnu kuželny.
 - e) Úmyslná nebo vědomá hra do nepřipraveného automatického stavěče kuželek.
 - f) Čeká-li hráč na určitou kouli.
 - g) Hraje-li koulí s pasem, která mu nepatří. Postih lze uplatnit pouze v případě, když jsou koule s pasem na první pohled odlišeny od ostatních použitých koulí.
 - h) Nesportovní chování.

Za nesportovní chování se považuje zejména:

 - když hráč na pokyn rozhodčího nezahájí hru nebo v ní nepokračuje;
 - když hráč nerespektuje rozhodnutí rozhodčího;
 - když hráč ruší soupeře při provádění hodu nebo mu překáží;
 - když se hráč hlasitě baví, zpívá či vydává jiné hlasité zvuky;
 - když hráč diskutuje s diváky;
 - když hráč urazí rozhodčího, sportovního funkcionáře nebo publikum.
 - jiné jednání hráče, které je v rozporu s běžnými normami společenského chování.
- (4) Dopustí-li se hráč při provádění hodu více přestupků dle předchozího odstavce, klasifikuje se to jako jeden přestupek.
- (5) Dopustí-li se hráč při provádění hodu více přestupků a jeden z nich bude označen rozhodčím jako nesportovní chování, klasifikuje se to jako nesportovní chování.
- (6) Při prvním přestupku hráče v jednom startu dle odst. 3 udělí rozhodčí hráči žlutou kartu a v záznamech hodů docílený výkon červeně zakroužkuje nebo označí jiným vhodným způsobem. Hod i docílený výkon se počítá.

- (7) Při druhém a každém dalším přestupku hráče v jednom startu dle ustanovení odst. 3 udělí rozhodčí hráči současně žlutou a červenou kartu a dále postupuje dle ustanovení čl. 32 – Nulový hod.
- (8) Střídající hráč nepřijímá zaznamenané přestupky střídaného hráče.
- (9) V soutěži tandemů se oba hráči, kteří tvoří tandem, považují pro účely režimu udílení karet za jednu osobu.
- (10) Byla-li hráči udělena karta za nespportovní chování, uvede tuto skutečnost rozhodčí do zápisu o utkání.
- (11) Při každém přestupku hráče je rozhodčí povinen kromě udělení příslušné karty, hráče slovně informovat, za co mu byla karta udělena. Výjimkou je překročení přední startovní čáry hracího prostoru, které zaznamená automatický stavěč kuželek a signalizuje překročení přední startovní čáry rozsvícením žlutého nebo červeného světla.
- (12) Rozsvícení příslušného světla je považováno za napomenutí hráče, aniž by mu rozhodčí ukázal odpovídající kartu. Rozhodčí je však oprávněn toto napomenutí v odůvodněném případě zrušit.

Čl. 28

Vyloučení hráče ze startu

- (1) Rozhodčí má právo vyloučit hráče ze startu za:
 - a) Opakované nespportovní chování, za které již byla hráči udělena karta.
 - b) Hrubé nespportovní chování.
- (2) Při vyloučení hráče udělí rozhodčí hráči červenou kartu, vykáže hráče z hracího prostoru a dále postupuje dle ustanovení čl. 32 – Nulový hod. Vyloučení hráče ze startu uvede do zápisu o utkání spolu se zdůvodněním jeho vyloučení. Vyloučený hráč může být střídán, pokud střídání bude v souladu s Pravidly a Soutěžním řádem.

Čl. 29

Potrestání hráče za nespportovní chování a vyloučení ze startu

- (1) Potrestání hráče se používá v dlouhodobých mistrovských soutěžích družstev.
- (2) Za každé dva přestupky podle čl. 27 odst. 3 písm. h) – nespportovní chování – v příslušném soutěžním ročníku je hráči automaticky zastavena sportovní činnost na jedno následující mistrovské utkání ve všech soutěžích.
- (3) Je-li hráč vyloučen ze startu podle čl. 28, je mu automaticky zastavena sportovní činnost na dvě následující mistrovská utkání ve všech soutěžích.
- (4) Dobu zastavení sportovní činnosti stanoví vedoucí soutěže, ve které se hráč dopustil každého svého druhého přestupku dle odst. 2 nebo byl vyloučen ze startu dle odst. 3, vyhlášením termínu, do kdy hráč nesmí startovat v žádné soutěži. Při určování termínu přihledne k termínovému kalendáři.
- (5) Uskuteční-li hráč start v době, kdy má zastavenou sportovní činnost, považuje se takový start za neoprávněný. Řídící orgán soutěže vyhlásí kontumační výsledek v neprospěch družstva, za které takový hráč startoval.

Čl. 30

Provedení hodu

- (1) Za období provádění hodu se považuje období od zahájení rozběhu do zaujetí klidového postoje po odhození koule.
- (2) Pokud hráči při provádění hodu vypadne koule a tato opustí hrací prostor, považuje se to za uskutečněný hod.

Čl. 31

Opakování hodu

- (1) Ovlivní-li výsledek hodu okolnosti, na nichž nemá hráč účast, hod ani výkon při něm dosažený se nepočítá a takový hod se opakuje.

- (2) Důvody k opakování hodu.
- a) Vypadne-li vracející se koule ze zásobníku (sběhu) na dráhu při provádění hodu hráčem.
 - b) Jestliže cizí těleso, které je na dráze nebo se na dráhu dostane, změní směr hozené koule.
 - c) Zasáhne-li koule některou kuželku v době, kdy ASK není připraven registrovat poražené kuželky; pouze v případě, kdy rozhodčí neposoudí počínání hráče jako přestupek dle ustanovení čl. 27 odst. 3 písm. e) a není to hráčův druhý a další přestupek, za který mu rozhodčí a v souladu s ustanovením čl. 27 odst. 7 udělí současně žlutou a červenou kartu (viz čl. 32 Nulový hod).
 - d) Vběhne-li některá osoba při provádění hodu do dráhy a hráč ve snaze zadržet kouli ji nemůže správně usměrnit.
 - e) Zhasne-li při provádění hodu světlo.
 - f) Nastane-li porucha ASK.
 - g) Projde-li žakovská koule mezi dvěma kuželkami, které jsou od sebe vzdáleny 35 cm (např. kuželka č. 1 a 2), jsou v sestavě nejbližše směrem k hráči a žádnou z nich neporazí.
 - h) V případě jiné závažné okolnosti posouzené rozhodčím jako důvod k opakování hodu.

Čl. 32 Nulový hod

- (1) Za nulový hod se považuje každý uskutečněný hod, za který hráč obdržel současně žlutou a červenou kartu nebo červenou kartu.
- (2) Nulový hod ve smyslu odst. 1 bude počítán a zapsán takto:
 - a) v disciplíně plné: regulérně poražené kuželky se zapíše a přeškrtnou červeně znaménkem „X“ nebo označí jiným vhodným způsobem. Docílený výkon se nepočítá, hod se počítá.
 - b) v disciplíně dorážka: regulérně poražené kuželky se zapíše a přeškrtnou červeně znaménkem „X“ nebo označí jiným vhodným způsobem. Docílený výkon se nepočítá, hod se počítá. Regulérně poražené kuželky se nestaví, hráč pokračuje do sestavy, která po nulovém hodu zůstala.
- (3) Pokud byl již hráč napomínán udělením žluté karty a dopustí se mimo období provedení hodu dalšího přestupku (žlutá a červená karta), resp. obdržel červenou kartu, považuje se následující hod za nulový.
- (4) Do nejbližše volného záznamu hodu se červeně zapíše znaménko „X“ nebo se označí jiným vhodným způsobem. Hod se počítá a totalizátor se o tento hod ihned koriguje. Nemá-li hráč v příslušné celé disciplíně již další hod k dispozici, provede se zápis nulového hodu v záznamu posledního hodu celé disciplíny. To znamená, že výkon docílený posledním hodem se červeně přeškrtnou znaménkem „X“ nebo se označí jiným vhodným způsobem – výkon je nulový, hod se počítá.
- (5) Údaje, zobrazené na totalizátoru automatického stavěče kuželek, je třeba upravit odpovídajícím způsobem.

Čl. 33 Chybný hod

Za chybný hod se považuje hod, kterým nebyla dle čl. 24 regulérně poražena kuželka.

Čl. 34 Vstup do prostoru ASK, hracího prostoru a jeho opuštění

- (1) Hráč smí vstoupit do hracího prostoru a opustit jej jen se souhlasem rozhodčího.
- (2) Ostatní osoby (trenér, vedoucí, pracovník technického dozoru apod.) smí vstoupit do hracího prostoru jen se souhlasem rozhodčího.
- (3) Osoby zabezpečující technický dozor ASK smí vstoupit do prostoru ASK jen se souhlasem rozhodčího.
- (4) Rozhodčí smí vstoupit do prostoru ASK a hracího prostoru dle svého uvážení; přitom bere ohled na hrající hráče.

Část třetí

Povinnosti a práva účastníků soutěží

Čl. 35

Obecné povinnosti oddílu

- (1) Družstvo přihlášené do soutěže musí splňovat podmínky Pravidel, Soutěžního řádu, rozpisu příslušné soutěže a jiné podmínky předem stanovené řídicím orgánem soutěže.
- (2) Každý oddíl je dále povinen:
 - a) Mít vlastní kuželnu nebo smluvně zajištěnu kuželnu s předepsaným počtem drah.
 - b) Podat ve stanovené lhůtě přihlášku do soutěže.
 - c) Řídit se všemi ustanoveními Pravidel, Soutěžního řádu, rozpisu soutěže, jakož i pokyny řídicího orgánu soutěže.
 - d) Usilovat o hladký a regulérní průběh soutěže.

Čl. 36

Povinnosti domácího družstva – pořadatele

- (1) V dlouhodobých soutěžích družstev je pořadatelem utkání družstvo, které je v rozlosování uvedeno na prvním místě.
- (2) Povinností domácího družstva je:
 - a) Učinit všechna opatření pro zajištění regulérního a hladkého průběhu utkání a zajistit pořádek na kuželně.
 - b) Zajistit bezporuchový chod automatických stavěčů, připravit hrací materiál odpovídající předpisům a zajistit technický dozor k manipulaci s ASK dle pokynů rozhodčího.
 - c) Dostavit se k utkání včas, nejpozději 20 minut před stanoveným začátkem utkání.
 - d) V případě změny termínu utkání či jeho začátku oproti rozlosování, oznámit tuto skutečnost delegovanému rozhodčímu nejpozději tři dny před původním termínem utkání, s výjimkou ustanovení písmena e).
 - e) V případě změny termínu při předehrání utkání oznámit nový termín nejpozději tři dny před jeho konáním vedoucímu soutěže a nejpozději pět dnů před jeho konáním delegovanému rozhodčímu.
 - f) Zajistit rozhodčímu a soupeři noclehy, jestliže o to bude písemně zažádáno nejpozději třicet dnů před termínem utkání.
 - g) Řádně vyplnit zápis o utkání podle předtisku.
 - h) Odeslat zápis o utkání podle podmínek uvedených v rozpisu soutěže.
 - i) Hlásit výsledek utkání či turnaje podle rozpisu soutěže.
 - j) Zajistit pro soupeře a rozhodčího šatnu.
 - k) Zabránit používání blesku při fotografování během hry.
 - l) Zajistit, aby v průběhu utkání hráči nebyli vystaveni účinkům kouření.
 - m) Zajistit dostatečný počet koulí, které vyhovují Technickým předpisům, nejsou mechanicky poškozené a jsou zbaveny nečistot.

Čl. 37

Povinnosti hostujícího družstva

- (1) V dlouhodobých soutěžích družstev je hostující oddíl uveden v rozlosování na druhém místě.
- (2) Povinností hostujícího družstva je:
 - a) V případě potřeby požádat nejpozději 30 dnů před termínem utkání pořádající oddíl o zajištění noclehů.
 - b) Dostavit se k utkání včas, nejpozději 20 minut před stanoveným začátkem utkání.

Čl. 38

Povinnosti a práva vedoucích družstev, trenérů a hráčů

- (1) Vedoucí družstva je povinen:
 - a) Ovládat a dodržovat ustanovení Pravidel, Soutěžního řádu a rozpisu soutěže.
 - b) Dbát spolu s trenérem na sportovní a ukázněné vystupování hráčů družstva.
 - c) Předložit rozhodčímu úplnou sestavu družstva včetně trenéra a jeho zástupců, registrační průkazy všech hráčů uvedených na sestavě, pasy ke koulím a připravit ke kontrole i příslušné koule, se kterými hodlá některý hráč družstva hrát.
 - d) Zajistit zapisování výkonů soupeřova družstva. Upozornit zapisovatele, že při sporných hodech je směrodatné stanovisko rozhodčího.
 - e) Na požádání se prokázat platným registračním průkazem.
- (2) Vedoucí družstva je oprávněn:
 - a) Jednat za družstvo ve všech otázkách organizačních a sportovně technických.
 - b) Upozornit rozhodčího na závady na drahách, které mohou zapříčinit neregulérnost utkání, poškodit zdraví a bezpečnost hráčů, jakož i na jiné závady, které jsou v rozporu s Pravidly, Soutěžním řádem či rozpisem soutěže.
 - c) Podávat námitky.
 - d) Vyžádat si od rozhodčího k nahlédnutí sestavu a registrační průkazy soupeře.
- (3) Trenér družstva a jeho zástupce
 - a) Je povinen dbát spolu s vedoucím družstva na kázeň a pořádek v družstvu.
 - b) Je povinen převzít a vykonávat v případě nepřítomnosti vedoucího družstva jeho funkci.
 - c) Je povinen předkládat oddílovému kolektivu k disciplinárnímu projednání provinění, kterých se dopustili členové družstva nebo družstvo jako celek.
 - d) Je povinen ovládat a dodržovat ustanovení Pravidel, Soutěžního řádu a rozpisu soutěže.
 - e) Je povinen zdržovat se při vedení hráče za zadní startovní čárou hracího prostoru a nerušit ostatní hráče, zdržet se nesportovního vystupování.
 - f) Je oprávněn po dobu soutěže hráče vést a u rozhodčího podávat námitky. Během hry může hráče vést v každém okamžiku nejvýše jedna osoba.
 - g) Na požádání se prokázat platným registračním průkazem a trenérským průkazem nebo v případě zástupce registračním průkazem
- (4) Hráč je povinen:
 - a) Ovládat a dodržovat ustanovení Pravidel i základní ustanovení Soutěžního řádu a rozpisu soutěže.
 - b) Udržovat platnost svého registračního průkazu a předložit jej sám nebo prostřednictvím vedoucího družstva před startem rozhodčímu.
 - c) Chovat se ukázněně a podřídit se bez výhrad všem nařízením, pokynům vedoucího družstva, trenéra a rozhodčího.
 - d) Mít v držení v průběhu hry vždy jen jednu kouli.
 - e) Používat ke hře koule zajištěné pořadatelem nebo vlastní koule s platným pasem vystaveným na jeho jméno.
 - f) Přemístit při střídání drah vlastní koule s pasem do příslušného podavače podle dispozic kuželny.
 - g) Dbát na čistotu a nezávadnost svého sportovního úboru.
- (5) Hráč je oprávněn:
 - a) Používat prostředků na ruce pro lepší přilnavost koule, mimo preparátů ve sprejích.
 - b) Označit si výchozí postavení vlevo nebo vpravo od náhozové desky, např. lepicí páskou. Tyto značky musí být odstranitelné bez jakéhokoliv poškození zařízení.
 - c) Používat k vlastnímu občerstvení během hry nealkoholické nápoje v uzavřených, nerozbitných nádobách.

Část čtvrtá Doping

Čl. 39

- (1) Doping je v kuželkářském sportu zakázán.
- (2) Podrobná antidopingová pravidla (zejména definici dopingu, dokazování dopingu, postupy a principy testování sportovců, analýzy vzorků, nakládání s výsledky, postihy sportovců při pozitivním dopingovém testu) upravuje „Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice“ v platném znění vydaná Antidopingovým výborem ČR (dále jen „Směrnice“)⁵. Směrnice je závazná pro všechny členy ČKA a sportovce účastnící se soutěží vypisovaných orgány ČKA.

Část pátá Závěrečná ustanovení

Čl. 40

- (1) Ruší se platnost Pravidel kuželkářského sportu z 1. července 2010 a všech jejich doplňků a změn.
- (2) Tato Pravidla nabývají účinnost od 1. července 2011.

⁵ Směrnice je dostupná mimo jiné na www.antidoping.cz.